

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LXI/462/2024 Rady Miejskiej w Jaworze z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie ustalenia ekwiwalentu pieniężnego dla członków Ochotniczej Straży Pożarnej w Jaworze za udział w działaniach ratowniczych, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniach.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 25 marca 2024 r., działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) oraz art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 233 ze zm.), Rada Miejska w Jaworze podjęła uchwałę Nr LXI/462/2024 w sprawie ustalenia ekwiwalentu pieniężnego dla członków Ochotniczej Straży Pożarnej w Jaworze za udział w działaniach ratowniczych, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniach.

Uchwałę doręczono Wojewodzie Dolnośląskiemu za pośrednictwem Elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej (ePUAP) w dniu 27 marca 2024 r.

W toku badania legalności uchwały organ nadzoru stwierdził, że została ona podjęta z istotnym naruszeniem art. 15 ust. 1, 1a i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 233 ze zm.) zwanej dalej „ustawą”, polegającym na nieuprawnionym rozszerzeniu zakresu podmiotowego.

Rada Miejska w Jaworze w § 1 uchwały postanowiła, że *ustala się wysokość ekwiwalentu pieniężnego wypłacanego z budżetu gminy Jawor członkom Ochotniczej Straży Pożarnej w Jaworze, którzy uczestniczyli w działaniach ratowniczych, akcji ratowniczej, szkoleniach lub ćwiczeniach - w następujący sposób:*

- 1) *za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej – 30 zł.*
- 2) *za każdą godzinę w szkoleniu lub ćwiczeniach – 10 zł.*

Stosownie do art. 15 ust. 1 ustawy – strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny. Ustęp 2 tego artykułu stanowi, że wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1251 i 1429) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy.

Ponadto nowelizacja ustawy, która obowiązuje od dnia 8 września 2023 r. (ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o ochotniczych strażach pożarnych oraz niektórych innych ustaw - Dz. U. z 2023 r. poz. 1560) zmieniła m.in. art. 15 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych poprzez dodanie nowego przepisu w postaci ust. 1a. Zgodnie z art. 15 ust. 1a ustawy, ekwiwalent pieniężny otrzymują również: 1) kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych (tj. strażak OSP, który ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, i który jest uczestnikiem szkolenia podstawowego przygotowującego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych), 2) strażak ratownik OSP, który brał

udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych [tj. zabezpieczeniu obszaru chronionego właściwej jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej, określonego w powiatowym (miejskim) planie ratowniczym)] – stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych. Zatem ewentualne przyznanie ekwiwalentu poza okolicznościami wymienionymi w art. 15 ust. 1, zostało przez ustawodawcę ograniczone jedynie do przypadków określonych w tym przepisie ustawy.

W końcu należy zauważyć, że obecnie obowiązujące przepisy ustawy odmiennie określają krąg osób uprawnionych do ekwiwalentu. W tym zakresie art. 15 ust. 1 ustawy posługuje się pojęciem „strażak ratownik OSP”, które w świetle przepisów ww. ustawy nie jest tożsame z pojęciem „członka ochotniczych straży pożarnych”. Zgodnie z art. 1 ust. 3 ustawy, ochotnicze straże pożarne zrzeszają członków ochotniczych straży pożarnych, zwanych dalej „strażakami OSP”. Z art. 8 ustawy wynika natomiast, że strażakiem ratownikiem OSP jest strażak OSP, który spełnia określone w nim wymagania, mianowicie: 1) ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, 2) posiada aktualne ubezpieczenie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2, 3) posiada aktualne orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych, 4) odbył szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, 5) ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie podstawowe przygotowujące do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych.

Tym samym pojęcie „strażaka ratownika OSP”, o którym mowa w art. 15 ust. 1 ustawy, jest węższe niż pojęcia „członka ochotniczych straży pożarnych” czy „strażaka OSP” (tak też WSA w Białymstoku w wyroku z dnia 7 lipca 2022 r., sygn. akt II SA/Bk 373/22; WSA w Łodzi w wyroku z dnia 21 grudnia 2022 r., sygn. akt III SA/Łd 684/22, w wyroku z dnia 6 lipca 2023 r., sygn. akt III SA/Łd 295/23, w wyroku z dnia 4 października 2023 r., sygn. akt III SA/Łd 314/23).

Tymczasem kwestionowana uchwała stanowiąc w § 1 o ekwiwalencie pieniężnym dla „członków ochotniczych straży pożarnych”, odbiega od brzmienia upoważnienia ustawowego i wykracza poza jego zakres podmiotowy. Regulacja § 1 umożliwia bowiem wypłatę ekwiwalentu pieniężnego nie tylko strażakom ratownikom OSP, ale także innym członkom ochotniczej straży pożarnej w Jaworze (z pominięciem również regulacji art. 15 ust. 1a ustawy w zakresie ograniczeń ekwiwalentu dla kandydatów na strażaków ratowników OSP), a tym samym w ocenie organu nadzoru w sposób istotny narusza art. 15 ust. 1, 1a i 2 ustawy.

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak w sentencji.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu za pośrednictwem organu nadzoru – Wojewody Dolnośląskiego, w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

Zgodnie z art. 92 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Wojewoda Dolnośląski

Maciej Awizeń